

Salkım Söğüt

Aylık Edebiyat Dergisi

ISSN: 3023-8757

Yıl: 1 Sayı: 1 - Şubat/2023

**Bir yüzi gül gonce-leb dil-dâr dersen işte sen
Sen güle bülbül gibi kim zâr dersen işte ben**

NECATÎ

Fotoğraf: Yasin MORTAŞ

Lüfi BİLİR ● Yasin MORTAŞ ● Zekeriya ÇAKABEY ● Hüseyin Burak US

Dilek EKER ÖZYURT ● Hanifi YILMAZ ● Hacı Abdullah KOZAN ● Ömrüm IŞIKAY

Salman KAPANOĞLU ● Celalettin KURT ● İbrahim Hakkı GÜNDOĞDU

Nafiz YILDIRIM ● Ahmet YÜZEROĞLU / Ali AVGIN

Salkım Söğüt
Edebiyat Dergisi

**Kahramanmaraş
Edebiyat ve Sanat
Derneği adına
Yönetim Kurulu
Başkanı**

Lütfi BİLİR

Yayın Yönetmeni
Ali AVGIN

Yayın Kurulu
Lütfi BİLİR
Ali AVGIN
Celalettin KURT
Zekeriya ÇAKABEY

Kapak Fotoğrafi
Yasin Mortaş

Dergi Tasarım-Uygulama
Mehmet Sait AVGIN

İletişim
05322818584
www.mesder.org.tr
mesder4646@gmail.com

Adres
Tavşantepe Mahallesi
Esentepe Konutları Bitişliği
Onikişubat/Kahramanmaraş

ISSN: 3023-8757

**Yıl: 1 Sayı: 1
ŞUBAT 2023**

Dergide yer verilen yazı ve
fotoğrafların hukuki sorumluluğu
ürün sahibine aittir.

❖ SALKIM SÖĞÜT 2023/ŞUBAT -1. SAYI TAKDİMİ ❖

Şiir ve edebiyat potansiyeli göz önünde bulundurulduğunda, haklı olarak UNESCO nezdinde “Şiir ve Edebiyat Kenti” başvurusunda bulunan bir şehirde yaşamak; öncelikli olarak edebiyatçılar ve sanatçılar olmak üzere, bu şehirde yaşayan her vatandaşın ve bu şehri yöneten bütün makamların omuzlarına bir takım sorumluluklar yüklemektedir. Yediden yetmişe her birimiz, bu kadim şehir için karınca kararınca, üzerimize düşen görevi yapmak zorundayız. Uluslararası düzeyde olacak olan “Şiir ve Edebiyat Kenti” payesine ulaşabilmemiz için, asgari ve azami gerekleri yerine getirip, bunun alt yapısını hiçbir bahane-ye mahal vermeyecek düzeyde güçlendirmemiz gerekir.

Bunu yaparken de bu şehirde yaşamış ve edebiyatımıza büyük hizmetler vermiş, merhum şair ve yazarlarımızın eserlerinin yeniden bastırıp çoğaltılmasına, ama UNESCO nezdinde bundan çok daha önemli olduğuna inandığımız, bu geleneğin hâlâ devam ettiğini ispat etmek bakımından, yaşayan şair ve yazarlarımızın yeni eserlerinin bastırılmasına, hatta yabancı dillere çevirilerinin yapılmasına yönelik çalışmalara girilmesi gerekliliğine inanıyoruz. Bu konuda yapılacak çalışmalara, MESDER (Kahramanmaraş Edebiyat ve Sanat Derneği) yönetiminin katkı koymaya hazır olduğunu arz etmek isteriz.

2019 yılında kurulan MESDER, kuruluşundan bu güne, bu amaca yönelik çalışmalarına devam etmektedir. Gerek kurucu ve Onursal Başkanımız H. Ali ÖZTURAN, daha sonraki başkanlarımız Yalçın YÜCEL ve Ramazan AVCI Bey’ler çok değerli çalışmalarda bulunmuşlardır. Bu bağlamda yönetimimiz, yazar ve şairlerden oluşan üyelerimizle birlikte, 2023 yılından itibaren yeni çalışmalara da imza atacaktır. İlki 2022 yılında gerçekleştirilen “Yaşayan Değerlerimize Saygı” toplantıları 2023 yılında da devam ediyor. Dernek binamızda 14 Ocak 2023 tarihinde, kayda değer bir katılımıla Eğitimci-Araştırmacı Yazar Abdulkakim EREN Bey’i misafir ettik. O’nun sıra dışı ve çok değerli çalışmalarına tanıklık ettik, eskiden günümüze köprü kuran tecrübelerini hayranlıkla dinledik, kıssadan hisseler edindik. Bu çalışmalarımızı, her ay başka bir değerimizi saygıyla anarak devam ettireceğiz.

Derneğimizin temel kuruluş amacı, mevcut şair ve yazarlarımızı bir araya getirmek, onların kaynaşmalarını sağlamak ve birlikte bir sanat işbirliği oluşturmak olmakla birlikte, bunlardan çok daha fazla önemsedığımız ve arzuladığımız hedef ise; şiire ve edebiyata ilgi duyan gençlerimize ulaşmak, onlara bıkmadan, usanmadan yardımcı olabilmektir. Bu konuda da Valilik Makamımızın, Milli Eğitim Müdürlüğümüzün, Belediyelerimizin ve Üniversitelerimizin gönüllü katkılarına ihtiyacımız var.

Derneğimiz haftanın Salı, Perşembe ve Cumartesi günleri saat:13.00 den itibaren açık olacak, bütün sanatçıları ve sanata ilgi duyan gençleri misafir edecektir. Ayrıca Mart ayından itibaren, her ay bir ilçemizden şairler davet ederek, şehrimiz şairlerinin de katılımı ile dernek binamızda “Şiir Şölenleri” düzenleyeceğiz. Bu söyleşilerin tarihlerini sosyal medya aracılığı ile siz sanatseverlere duyurmayı hedefliyoruz.

Şu an okumakta olduğunuz BUGÜN Gazetesinin “Gül Vakti” sanat ve edebiyat sayfaları, kadirşinas Gazeteci-İşadamı Mehmet YÜZBAŞIOĞLU Bey’in, bizlere lütfettiği imkân sayesinde hayat buldu. Öncelikle kendisine, bu özverili tutumundan dolayı teşekkürü borç biliriz. “Gül Vakti” edebiyat ve sanat sayfalarımız şimdilik ayda bir yayınlanacaktır. Ayrıca, derneğimiz yönetim kurulu başkan vekili Zekeriya ÇAKABEY’in yönetiminde TV 46 kanalında, kentimizde çıkan dergilerin önceleneceği “Gül Vakti Edebiyat Sohbetleri” adı altında, on beş günde bir canlı yayınıımız olacaktır. Yine bu söyleşileri ve konuklarını da birkaç gün öncesinden sosyal medya aracılığı ile siz hemşerilerimize duyuracağız.

Bütün sanatseverlere “Gül Vakti” deminde ve naifliğinde okumalar diliyorum.

Lütfi BİLİR
MESDER Yön. Kur. Bşk.

HOŞGÖRÜ

Hoşgörü. Ne güzel bir kelime ama. Hepsi hepsi yedi harf ve iki kelimenin birlikte kullanılmasıyla dilimizin güzelliğini, zenginliğini ve anaçlığını ne kadar da güzel anlatıyor. Düşünün bir. Hem “görüyor”, hem de “hoş” yani “iyimser” görüyor. “Güzel” görüyor. Yani “güzel” bakıyor ve “güzel” görüyor. Bakış güzel olunca, gördüğü şeyin içinde mutlaka “hoş” bir şeylerin bulabileceğini de biliyor.

Gördüğü şey çok yanlış bir “tavır” ya da “söz” bile olsa, bu eylemin sehven veya bilgisizlikle ya da kişinin o andaki psikolojisinden kaynaklanan, kontrolsüz bir hareket olduğu savını ön plana alan sabırlı bir kabulleniş. Şu bir gerçek, hangimiz hata yapmıyoruz ki. Hangimiz bir süre sonra yaptığımız hatanın farkına varıp, pişmanlık duymuyoruz ki. Bu hatalarımızın bizzat muhatabı olan dostlarımızın “hoş-görüsü” biz utandırmıyor mu?

Hoşgörü ilkesizlik değildir kanımca. Tam da tersine, ilkeli bir duruşla, kendi hatalarınızın da olduğunu hatırlayarak, bu hatalarınızın birileri tarafından hoş görülmesinin ne kadar hoşunuza gideceğini düşünerek, sizin de başkalarına karşı duyarlılığınızın ve empatinizin gelişmesi değil mi?

Hoşgörü, olumsuz ön yargıyı, hassas bir zımpara gibi milim milim rendeleyerek, ona pürüzsüz bir yüzey kazandırma eylemi değil mi? İnsanları daha tam anlamıyla tanımadan, onlar hakkında olumsuz yargıda bulunmanın haksızlık olduğunun farkındalığı, savunmasını almadan birilerini

mahkum etmenin insani olmayacağını bilincinde olma hali değil mi?

Hoşgörü, kendi eksiklerinin ve yetersizliklerinin de farkında olma belirtisi olamaz mı? Mükemmel olmayışın farkındalığı yani. Bu farkındalığa sahip olan biri, başkalarının hataları karşısında da olabildiğince toleranslı olacaktır elbette.

Hoşgörü, umursamazlık değildir bence. Aksine, başkalarını önemsemenin, hatta çok önemsemenin insani sonucudur dersek yanlış olur muyuz?

Hoşgörü, “kendine güvensizlik” olabilir mi? Hoşgörü olsa olsa tam anlamıyla, hem kendine, hem de karşındakine güvenmek değil mi? Onun, günün birinde kendisini düzelterceğine ve seni de haklı çıkaracağına olan sabırlı inanç dersek, yanılır mıyız?

Hoşgörü, Yaratan’ın en büyük ve belirgin özelliklerinden biriyken, insan için nasıl sakıncalı ve gereksiz olduğu düşünülebilir ki?

Hayatımızdaki sadece bir tek günü bile, hiçbir şeyi, hiç kimseyi hoş görmeyerek geçirmeyi denemiş olsaydık, çok büyük ihtimalle o günümüz zehir zemberek, akrep kıskacında olmaya benzer sıkıntılı bir gün olurdu. Ve günün sonunda bu denli acımasız olduğumuz için kendimizi hoş görmedik herhalde.

“Hoşgörün” sevgili dostlar ve “hoşgörülü” kalın.

KUMUL

İnce ç a ğ
o cıngılı ç ö l
elenir evimizin eşğine
çoraklığı ve tozuyla
aşımıza savrulur
A ç l a r
köz içinde
vahalarınca kaynar
o meridyen tarihini
ateşlerle çizer avunur
Toprak
kalbimde kıvrılır k ı v r ı l ı r
ve kırılır kendi aynasında
Yüzümde
yer değiştiren
sessiz kaymalar olur
Gün
hüznün arazisidir
gece kumulları yığar
yeryüzüne
Hangi toprak
işgalden sonra
tutar gözyaşı ırmağını

❖ Zekeriya ÇAKABEY ❖

(KÜÇÜREK ÖYKÜLER)
İMZALI BİR KİTAP

Yazar saymış kendini, yazmış yanlış yalanı
Kitap daha çıkmadan bulmuş satış planı
Yazarlık kasa değil; memleket meselesi
Ne güzel olur senden Afrika Saksacağı

Nereden bilebilirdim ki her yazanın yazar olmayacağını, olamayacağını. Öğrenciler de bilemez di. Onların en büyük sevdaları bir yazar tanımak, bir resim çektirmek ve imzalı bir kitaptı.

Bunu kitap fuarında anladım. Krallar gibi karşılanışından. Önden giden öğrencilerimi başına toplayan bir hanım yazarın beni süzüşünden ve gülümseyişinden. Bana getirdiği selamlardan.

“Hocaların hocasıymışım ve edebiyatın baş adamıymışım.” Anladık, “Marifet iltifata tâbidir” de benim hiç marifetim olmadı ki! Yazmadım, çizmedim, daha bir yerde bir şey yayınlamadım ki! Ne Yaşar Kemal'im, ne Necip Fazıl. Ne haddime!

Şimdi daha iyi anladım, “marifet iltifata tâbidir” ama abartılan da küçültülen de zayıdır.

Dedim ya, söylediklerinden bir şey anlamadım. Getirdiği selamları da hiç tanımadım.

Nerede mi? Boş ver. Nereli mi? Bilmem.

Bildiğim tek şey Maraşlı olmadığı!

ÇAĞIRINCA O YAR ÇOĞALIR

Çağırınca o yar çoğalır mevsimler
Doyum olmaz yürümeye bu şehri
Kışın tam ortasında bir güneş söyler
Şarkılardan yapılmadır sanki dilleri
Hayali günah kadar beyaz belki de
Yârin iki yüzünden uçan serçeler
Nerede kaldın der tüneyip yüreğime
Nasıl da göklenir içimde maviler
Naz mı desem şehnaz mı kalmadı aklımda
Kahrettim beni harda unutan şarkılara
Biliyorum mevsim değiştirmek olmaz
Bağdaş kurunca yârin ilk baharına
Çizdim neşemizi pencerenin buğusuna
Çalıyordu yağmur gönlümüzü meltemle
Aldı başını gitti yaşama sevinci oy
Tarttım rahatımı ud çalan yar ile
Anlayamadı gece bu dünyalı cenneti
Dar içli bir seher bıraktı kapımıza
Havalanınca serçeler yârin iki yüzünden
Çiftlendi ayakkabım taşralı bir boşluğa
Sevdayı göze aldım hoşça kalmayı değil
Her masalda yaşar gök gözlü bir canavar
Yine de gözet anımızı hoş gör yırtılmasın
Ölümün soğuk yüzüdür
yârin kapattığın kapılar

EMEK VE UMUT

Genç adam, solgun bakışlarla gözlerini araladı. Soğuk bir sonbaharın, son demlerinin yaşandığı bir sabahtı. Uykunun insanı yatağa bağladığı saatlerde şafak sökerken uyanmanın zorluğunu yaşıyordu. Perdeleri hafif aralayarak gökyüzünün kızılığıyla beraber, yeryüzünün renk cümbüşünü seyretti uzun uzun. Gözlerini ovaladı ve ağzını kocaman açıp, esneyerek bedenine yerleşmiş olan uykuyu dağıtmaya çalışıyordu. Duvardaki asılı saat daha hızlı olması gerektiği uyarısını veriyordu sessizce ilerleyen tik taklarıyla. Atölyeye gitmek için yağ lekeleriyle parlayan, içine işlemiş ağır vernik kokusunun da sindiği iş tulumlarını aceleyle üzerine geçirdi. Odada uyuyan eşini ve çocuklarını uyandırmamak için kapıyı yarı aralayarak yavaşça çıktı. Ağır adımlarla başladığı yolculuğuna yürüyerek yarım saat uzaklıktaki iş yerine doğru ilerledi. Üzerindeki giysilerin altında çelimsiz ve güçsüz bedeniyle, yıkılıp devrilecekmiş görüntüsü yürekleri burkacak kadar acınası bir hal sergiliyordu.

Bir oyuncakçı dükkânının önünden geçerken durakladı. Dükkânın vitrininden bakarken, minik oğlu Umut'un o çok istediği oyuncak gözüne ilişti. Altı yaşlarındaki oğlunun oyuncak bir direksiyon için feryat figan yalvarması belirliverdi zihninde. Bir babanın evladına yetememesinin ezikliğiyle burkuluyordu yüreği. Fakirliğe ve imkânsızlığa de-

falarca lanetler yağdırıyordu. Daha önce bütün çarşığı defalarca dolaşmış, fakat düğmelerinden farklı sesler çıkaran, cafcacılı renkleriyle çocukları büyüleyen o direksiyondan alamadan evine geri dönmüştü. Aldığı maaş o kadar azdı ki kirayı bile zar zor ödeyebiliyordu. Hatta bazen kirayı geciktirmesi sebebiyle ev sahibinden türlü aşağılamalara ve azarlanmalara maruz kalmıştı.

Çorba salonunun önünden geçerken bir an acıktığını hissetti. Evdeki kahvaltılıklar çocuklara anca yeter, düşüncesiyle çoğu zaman kahvaltı yapmadan çıkardı. O sabah da aynı şekilde düşünerek yine bir şey yemeden çıkmıştı. Eliyle cebini şöyle bir yokladı. Cebindeki bozuk paralar onu seçim yapmaya zorluyordu. Midesinde hissettiği açlık hissi beynine ve kalbinin sesine galip gelmeye başlamıştı. Otobüse binmekle, ekmek almak arasında gelgitler yaşarken, sıcak ekmeğin burnuna çarpan kokusuna daha fazla kayıtsız kalamadı. Birkaç adım ötede bakkaldan içeri girdi. Bakkal, işçi elbisesinin içindeki mahcup tavırlı genç adamı tepeden tırnağa süzerek baktı.

— Ne istedin, dedi.

Genç adam bakkalın kendisini nasıl bir bakışla süzdüğünü anladığından, yine çekingen bir tavır takınarak:

—Ben, bir ekmek alacaktım, dedi.

Elindeki bozuk paraları tezgâhın üzerine bıraktı. Sabaha karşı fırından çıktığı halde hâlâ soğumamış olan ekmeği kolunun altına alıp bakkaldan çıktı. Ekmeğin ucundan bölüp, iştahla yiyerek yoluna devam etti. Yürürken ayağının altında hissettiği asfaltın soğukluğu, ayakkabısının miadının çoktan dolduğunu hatırlatıyordu. Ama onun bu duruma çare düşünecek ne vakti ne de parası vardı. Yapabildiği tek şey yağmur ya da kar yağmamasını dilemek oluyordu.

İki katlı bir binanın bodrum katında bulunan atölyenin dar kapısından dikkatli adımlarla içeri girdi. Duvarlarının beton görünümü insanın içini karatıyordu. Tavanının yakınındaki ışsız pencereler gökyüzünden yağın umut sağanağının seyrine set oluyordu. Az ile yetinmekti burada çalışanların kaderi. Yüreklere ısıtan günün ışıklarına bile. Ama onların gönül pencereleri alabilirdiğine genişti, güneşin göz kamaştıran ışıklarıyla beraber umudun da sıcaklığını içeri alacak kadar. Yoksulluğa göğüs germek, o atölyede çalışanların emeğe ve yaşamın devamına duyulan inancın örneği idi adeta. İçerideki ıslak odun kokusu küf kokusuyla karışmış, sebepsiz yere bir yorgunluk hissi yayıyordu.

Attığı her adımda hayalleriyle beraber koyu bir karamsarlığın sularında demirlemişti. Her geçen gün umudunda azalma oluyor, kendisiyle büyük kavgalara tutuşuyordu. Ev ve iş yerinin arasındaki mesafenin uzak olması işe biraz geç kalmasına sebep olmuştu. Sabahın ayaz kesen soğukunda üşüyen ellerini, atölyenin ortasında koca bir varilden yapılmış olan sobanın üzerinde ısıtmaya çalıştı. Patronu çoktan gelmiş, atölyede bulunan diğer işçileri teftiş etmeye başlamıştı bile. Genç adam patronuna ürkek adımlarla yaklaştı ve:

—Efendim biraz geç kaldım. Biliyorum kırgınsınız ama anca gelebildim, dedi.

Patronu sert bir ses tonuyla:

—Biraz hızlı gelsen geç kalmazsın, tembelsiniz Ömer efendi, tembel! Ça-

buk işinin başına geç! Bunların hepsi aynı, dedi ve söylenerek atölyede birkaç merdiven yukarıda, pencereye yakın mesafede bulunan aydınlık ofisine geçti. Öfkeyle dolu gözlerini işçilerin üzerinden çekmiyordu.

Genç adam patronunun kibirli ve ezici sözleri karşısında kendini daha da bedbaht hissetmişti. Ezilmişliğin verdiği üzüntüyle her tarafından keder damlayan bir adam olmuştu. Mahcup ve isteksiz bir tavırla karşısındaki kereste yığınlarına ve makinelere doğru yöneldi. Eline aldığı kereste parçalarını ufaltıp şekil vermeye başladı. Atölyede birbirinden güzel mobilyalar çıkıyordu ustaların elinden. Ömer de işinde hayli ustalaşmış hatta farklı biçimlerde mobilyalar dahi yapar olmuştu. Elinde yontup, makineyle şekil verdiği mobilya iskeletini yaparken, aldığı maaşla ailesine yetememenin üzüntüsüne engel olamıyordu. Yoksulluğun soğuk pençeleri yüreğini sarıyor, nefesini kesiyordu. Kömür kirası gözlerinin üzerinde yayılmış ok misali kirpiklerinden süzülen yaşlara engel olamaz hale gelmişti. Erkekliğin verdiği mağrurlukla birilerinin kendisine bakıp bakmadığından emin olduktan sonra elinin tersiyle gözyaşlarını sildi. Aslında gelirken patronundan avans isteyip, oğluna o çok istediği oyuncağı almayı düşünmüştü fakat işe biraz geç kalması bunu güçleştiriyordu. İç sesiyle dertleşirken çaresizliklerine çare arıyordu ama bir türlü olmuyordu. Yüreği nasırlaşmış patronunun, bu isteği karşısında onu azarlayacağından emindi. İçinden “Keşke oğlumu sevindirmenin bir yolu olsa,” diye düşünürken aklına atölyede çalıştığı kereste parçalarından oyuncak direksiyon yapmak geldi. “Acaba patrona sorsam burada yapmama izin verir mi? Arta kalan malzemelerden de yapabilirim,” diye düşündü. Patronunun Ömer, diye seslenmesiyle irkildi. Patron:

—Ne daldın yine, elini makineye kaptıracaksın, sonra da al başına belayı. Dikkat etsene be adam, dedi.

Ömer cesaretini toplayıp, patronundan, oyuncak direksiyonu yapmak için

izin almaya karar verdi. Göğsünün içinde çırpınan yüreğine söz geçiremiyor-
du. Biraz heyecan, biraz korkunun da
harmanlandığı duyguların vehametiyle
gözlerini karşısında kendisine bakan
adama doğrulttu ve:

—Efendim sizden bir isteğim olacak-
tı, dedi göğsünde bir kuş gibi çırpınan
yüreğinin verdiği heyecanla. Alacağı
cevap onun için çok önemliydi. Yaşama
olan inancından, umudunu yitirmek-
ten, çaresizlik girdabında kaybolmaktan
korkuyordu. Ama oğlunun bir anlık da
olsa mutluluğunu görmek için bütün ce-
saretini topladı. Patron meraklı gözlerle
Ömer'i baştan aşağı küçümseyen bakış-
larla süzdü ve:

—Neymiş o istek, dedi. Ömer, biraz
çekingen ve utangaç bir tavırla başladığı
konuşmasına devam etti:

—Efendim ben oğluma oyuncak bir
direksiyon yapmak istiyorum, burada
arta kalan kereste parçalarından yap-
abilir miyim, dedi. Patron alaycı bir ifa-
deyle:

—Odun parçalarından oyuncak mı
olur Ömer Usta, dedi. Fakat karşısında
duran genç adamın ciddi ve kararlı ba-
kışlarına kayıtsız kalamadı.

—İyi yap da görelim şu oyuncak ney-
miş, nasılmış, dedi. Ömer aldığı cevap
karşısında çok mutlu oldu. Patronuna
dönüp:

—Teşekkür ederim efendim oğlum
çok sevinecek, dedi. Patron:

—İşini ihmal etmeden yap da nasıl ya-
parsan yap! Dedi.

Ömer o gün büyük bir heyecanla önce
mesai saatini ve işlerini tamamladı; daha
sonra minik oğlu Umut için hayal ettiği
oyuncak direksiyonu yapmaya başladı.
İmkânsızlıkların onu böylesine istekli
bir hale büründürceğini aklına hiç ge-
tirmemişti. Atölyede bir tek o kalmıştı.
Patron çıkarken:

—Kapıyı kilitlemeden çıkma sakın,
dedi ve sıkı sıkı tembih etti.

O gece geç saatlere kadar hummalı bir
şekilde delicesine heyecanla çalıştı ve
oğluna çok özel ve eşsiz bir oyuncak di-
reksiyon yaptı. Saatine baktığında hayli
geç olmuştu. Çok yorgun bir vaziyette
uyuşan dizlerini ovuşturarak kalktı ve
atölyeyi kilitleyip çıktı. Oğlunun sevin-
cini gözünde canlandırıldığında bütün
yorgunluğu bir anda kayboluyordu.
Emek ve umut birleşmiş ona kuvvet ol-
muştu. Eve geldiğinde çocuklar çoktan
uyumuştu. Artık yorgunluğun da etki-
siyle kendini yatağa bıraktı ve uykuya
teslim oldu.

Sabah gözlerini açtığında evdekiler
karşısında onu uyandırmaya çalışıyor-
lardı. Oğlunun elinde geç saatlere kadar
yaptığı direksiyon vardı.

—Babacığım bak direksiyon, sen mi
aldın, dedi. Eşi:

—Nerden çıktı bu oyuncak, sen mi
yaptın, dedi. Ömer yataktan hızla doğ-
ruldu:

—Evet, ben yaptım, oğlum için, dedi.
Küçük çocuk babasına:

—Yaşasın! Babacığım teşekkür ede-
rim, seni çok seviyorum, dedi. Oğlunun
mutluluğunu görmek onu daha da me-
sut etmişti. Görmek istediği tablonun
içinde yerini almıştı artık. Özlemine
çektığı mutluluk oğlunun gözlerinde
geziniyordu. Ömrünün böylesine saa-
det ve güllücüklerle geçmesini diliyordu
içinden. Bütün gece çalışıp, yorulmaya
değmişti. Ömer artık kendini hem çok
mutlu hem de çok güçlü hissediyordu.
Oğlunun ona verdiği güç daha çok çalış-
maya, zorlukları kolayla çevirmeye yeter
duruma getirmişti. Sahip olduğu cesare-
tin ve umudun arkasında koca bir dev
olduğunun farkına varmıştı. Bir fırtına
kadar deli esmeye niyetliydi rızkını ara-
mak, nasiplerini yakalamak için. Eşine
ve çocuklarına sınırsız sarıldı ve onları
çok sevdiğini söyledi. Kolundaki saate
baktı, koşar adımlarla yola çıktı.

GEL YENİDEN KUŞANALIM!

Gel, tarihi yeniden kuşanalım!
Mazimizin gül tuğralı hasletlerini
Bugünlere taşıyalım aşkın umutlarla
Mirasçılar özümlesin öykülerimizi
Ülkülerimiz nakış vursun yarınlar tekrar
Dünü, bugünü, yarını fark et
Özlenen vakitler gelmeyebilir
Bulduğun çiçekleri kokla / seyret
Lale, gül, sümbülün açmayabilir
Gel, zamanı yeniden kuşanalım!

Hüsranlara düşmeyelim "Asr"ın sırrında
Atalım sırtımızdan ataleti, rehaveti
Her yeni güne selâm, sevgiler dağıtalım
Amel salih olsun, Hakk'ı tavsiye edelim
Atalım üstümüzden lüzumsuz ne varsa
Yolculuk uzansın mâveraya kutlu secdelerden
Merasimler kutlansın mavi semalarda
Seyredelim mehtaplı gecelerden
Gel, Kitabı kuşanalım yeniden!

Hikmetler açılsın "oku" diyen Rabb'inden
Yeniden doldur bilginin heybelerini
Zikret evveli âhiri, bâtın zâhiri, kutlu kelimeleri
Bugünden yarınları seyret / umutlar yüklen
Çöz girift / karışık tüm bilmeceleri
Âleme kılavuz isimlerle, yürekten seslen
Zira hafızalar unuttur, yaşlanır, eskir
Kitabı mukaddesler yüzyıllar ötesinden seslenir
Gel, kalem kuşanalım yeniden!

Yazılanlar yazıldı, ervâh-ı ezelde levh-i kâlemde
Bir lütuftu Rabb'in sonsuz keremi
Gölgesinden tekrar düşelim sayfalara
İnsan unuttur, ilim irfan raflarda tozlanır
Kalemler yeniden ilham sunar bütün çağlara
Daveti var her an "sırat-ı müstakim"e
Kâlem şerh eder, besler tüm sayfaları
Gösterir her asra yeniden aynaları
Gel, sevda kuşanalım yeniden!

Eşyanın sırlarını çözelim bir bir
Aşkın hikmeti coşar mesajlarında elçilerin
Birlikte zikredelim gönül aynalarında
Çileye, kedere, sabır gerek, hicrana
Ve bengisu arayalım çöl kumlarında
Rüzgâr essin, dağ yürüsün, selâm versin ağaçlar
Şiir dile, kalem ele, aşk gönüle yakışsın
Gel, aşkı kuşanalım yeniden!
Yeni baştan gönüller Hakk'a ulaşınsın

SON BESTE

Sevda gönlün iki yakası
Bir yanı vuslat, bir yanı hasret
Kaç nefes alıp verdik sevda yolunda
Günler yürüdü menzile, ay sarardı
Uyku tutmadı gözlerimizi
Sevdalar yandı düşlerimizde
Bir işaretle alevlenir ümitlerimiz
Yüreklerimiz çıkarsız bir sevdayı gözler
Aşksız olmuyor, olmaz ki gülüm
Gülsüz hayat merhametsiz, acımasız
Zemheri ayazıdır sanki sensiz geceler
Çıkmıyorsun aklımdan, seslerim adını heceler
Bak yarımdır hâlâ son bestemiz
Dualarım yalvarır sensiz gecelerde
Buluşur hayâlinle, avunur yarınlar
Zaman dursun ister, saatler çalmasın
Ay ışığında öpüşün sözlerimiz
Sevdamız aksın çaylardan, derelerden
Bitmesin şarkımızın dillerde raksı
Sabah olmasın, rüyalar açmasın sensiz
Gözlerin gülsün, titresin yanaklarımız
Aşk arasın gönüller, sevgiler büyüsün
Güzellikler katsın hayâllerimiz aşk âlemine
Rüyada kalan son bestemiz
Senin ferahfeza sesinde çınlasın
Çalınsın tamburumda Gülneva
Bitmesin, bitmesin son bestemiz

ÇEKİRGE

Başta dedim ya, ben bir çekirgeyim...

Merdivenleri kız mıyım erkek miyim demeden üçer beşer iner, üçer beşer çıkarım. Adım çekirgedir bu yüzden. Dünyanın daraltan havasına inat, ruhun doğasında zıplamayı tercih ederim. Zıplarım...

Kuş misali bir insan uçar ya, ben de öyle uçarım. Yarı kanatlı bir kuşum. Kanatlarım ise bacaklarımda... Onlarla yolcuğuma çıkıyorum. Yolculuklarım, seni sensiz bulduğum anlarda, seni benle doldurduğum zamanlar.

Uçuyorum, zıplayışımın engin boşluğuna inat. Saçlarım darmadağın. Beğenmemiş beni rüzgâr...

Aklıma düştüğünde ben zıplıyorum, sen ise bedeninin hayalden gemisinde yüzüyorsun. Seni buluyorum sıçrayışlarımda. İlk karşılaşmamız hüznü. Saçlarım dağınık. Sen, rüzgârın kûyunda dolaşıyorsun. Ben ise, rüzgâr içinden sana el sallıyorum. Saçlarım, rüzgârla birlikte değişiyor tenine... Akan zamanın bazen altındayım, bazen üstünde...

Yerçekimini icat etmiş, kim etmişse? Zıplayışımın ani düşüşünü yaşadım seni hissedince. Kanadımın dolgun kalınlığına cesaret verdim ve seni kaybedip tekrar bulacağım yere geldim.

Rüzgâr içinden gelen sıcak nefesim, gizemli notaları çalıyor kulaklarına. Ruhun elimde, saçlarım ise hâlâ dağınık. Elimde kelebekle yü-

reğine dokunmayı gösteriyorum...

Yeryüzüne döndüm, sıçrayışımın kısa ama uzun anlarını hayatıma katarak, korku ve tutkunun hazzını yaşayarak seninle. Teninin her bir noktasını biliyorum artık...

Hafif hafif dokunuşlarımla nergis çiçekleri açıyor sevgi nehrinde... Dokunmayı öldürmüşsün içinde; ama hissi asla. Büyütemediğin bir çocuk var içinde hâlâ.

Ben çekirgeyim, sen de çekirgele-re sigara niyetine çubuk tutturan o yaramaz çocuk. Ben, nikotin kokmayan sigaranda kayboldum, yokluğunda varlığımı duyarak...

Üç noktayı yeterli gördüğümde ikinci inişimi hesaplamıştım. Üçüncü halka bekliyordu beni. İlerledim. Saçlarım dağınık. İçimi sen saydığımından beri, hayalinle yaşıyorum. Nefesim, kesik kesik.

Zıplıyorum, zıpladığım yer can noktan. Rüzgâra ömür takmanın yollarını öğrendim. Ona ömür kattığımda, kendi ömrümü senin şah damarının yanına bir salıncak diye kurdum. Orada istediğim zaman oynuyorum...

Bu, benim son Poliyannacılığım. Son zıplayışım. Belki, sana geldiğim yerde zıplamayı da özleyeceğim. Ama artık... Uçmanın tadını, isminin harfleriyle resimledim. Şimdi gerçekten uçuyorum.

Üzerimdeki ağırlıkları döküverdim toprağa. Orada kalsın, ben sen de varlığımı tanıdım...

SAYGIYI ORADAN DA MI KALDIRDILAR

İmam Hatip Lisesi ikinci sınıfındayım.... Edebiyat dersimize ünlü şair Erdem Bayazıt giriyordu. Bir dersimizde, dilekçe konusunu işliyorduk. Arkadaşlarımızdan birine:

-Kalk bakalım tahtaya evladım! Örnek bir dilekçe yaz, dedi. Öğrenci dilekçeyi tamamladı, sonuna da “saygılarımla arz ederim” ifadesini yazdı.

Erdem Bayazıt:

-Dilekçeden saygılarımla ifadesi kalktı evladım! dedi.

Arka sıralarda oturuyordum, bir iç çektim ve yüksek sesle:

-Eyvaaaaaah hocam!

Hocamız şaşırdı:

-Ne o oldu evladım?

-Saygıyı oradan da mı kaldırdılar? Dedim.

YARI MAVİ TÜRKÜLERİMİZ

Umudumu kesmedim, umudum gönül burcunda
Kardım, karmaladım yüreğimi sevda harcında
Şimdi bütün tren yolları kapansa da muttasıl, art arda
Bir gün gökyüzü bahçelerinden çiçekler toplayıp
Bir üveyik kanadında geleceğim sunmaya yâr sana
-Yarı mavi türkülerimiz dem tutacak, işte o zaman
Dağlar aşacağım, geçeceğim gökyüzü bahçelerinden
Sıyrılacağım, kan kısrak dil yarası hüznlerimden
Âsûde bir yürek şehri kuracağım yalnız iki kişilik
Bir burcunda sen, bir burcunda ben aşk çata çata
Şiirler okuyacağım, Kerem türküler söyleyeceğim sana
-Yarı mavi türkülerimiz dem tutacak, işte o zaman
Bekliyorsun biliyorum, bir kahvenin kırk yıllık hatırı gibi
Düşlerinde düşler yeşertiyorsun, tahmin edebiliyorum
Ara sıra çağrılar geliyor, turnalar kanadında tüylerle
Alıyor o tüyleri, kirmenlerde eğiriyor, aşk dokuyorum
Aşk kilimim hazır, oya oya, nakış nakış geleceğim sana
-Yarı mavi türkülerimiz dem tutacak, işte o zaman
Ne destanlar yazdım, gurbetinde kaldığımdan beri
Kalemim, divitim, mürekkep okkam kana bulandı
Vakti zaman oldu, tamburumun yeden sesinde
Dilim evvelî ervaha dayandı, sesim sesimde yandı
Girdiğimde yürek şehrine, anlatacağım bunları sana
-Yarı mavi türkülerimiz dem tutacak, işte o zaman
Antik çağlar gibi kalıcı, anonim türküler gibisin
"Aşk ipliğiyle" dikilmişsin gönlüme, kim sökebilir
Kim yenebilir âşığı, aşk her şeye meydan okursa
Dağlar devrilse, gökler çökse üzerime gam değil
Aşacağım bütün engelleri, geleceğim yâr sana
-Yarı mavi türkülerimiz dem tutacak, işte o zaman

❖ İbrahim Hakkı GÜNDOĞDU ❖

İNSANLAR SAYMAYI BİLMEZ

İnsanlar, tarih boyu her şeyi kendi menfaatlerine çevirmek için nice hileler ve oyunlar tertip ettiler...

Bu oyunda ilim, din, sanat, ticaret her birini kendi menfaatlerine çevirmek için onca kararları sahaya sürdüler... En çok da din ve ilimle uğraştılar. O zaman hem din din olmaktan çıktı hem de ilim ilim olmaktan...

Bu manada ilim akıl ve yorum ile ilgili bir yol açalım; yer çekimi vardır ve cisimler aşağı doğru düşer.

Toprak ve su düşer tamam da peki hava ve ateşin yükselmesine ne demeli. Hâlbuki bize öğretilirken maddenin: toprak, su, hava ve ateş diye dört elementten meydana geldiğini söylerler. Peki, 4 elementin ikisi düşerken ikisinin yükselmesi nedendir? O zaman ne demek lazım: düşünelim daha çok düşünelim demek lazım

Bilimin elementleri de: akıl, mantık, felsefe olarak sunuldu. Onun dışındakiler var mı tartışılmaya bile tenezzül edilmedi. Karşısında ne varsa: cehalet, yobazlık, taassup, karanlık olarak algılatıldı.

İnsanlığın din serüveni: Bizzat İlahî dinlere müdahale edilerek “menfaatime uygun din” şekline dönüştürüldü ve sömürücüler bu konuda epey de başarılı oldular. Ya ilim de aynı şekilde sömürücülerin elinde “menfaatime uygun ilim” halini aldı ise? Din ve ilim müdahale kabul etmez diye itiraz edildi mi? Edildi tabii. Müdahale edenler de ya giyotinlerle öldürüldü, ya yakıl-

dı, ya da zindanlara atıldı.

Şimdi çağdaş dünya yaşamında ilim ehli bu katı gelenek zinciri içinde halâ ilmi taassubuyla kulaç atmaya devam ediyor. Madde yanında “mânâ” da var diyor da akıl bunu bir türlü “nasıl bir mânâ” noktasında derinlemesine düşünmeye ve tartışmaya açmıyor. Maddi değil ya, deney yapılamıyor ya o zaman ilim olamıyor, ilim olamayınca da ilim ehli tarafından muhatap alınamıyor, muhatap alınamayınca da öyle bir tarafta meçhul olarak kalıyor.

İnsanlık denen yolun yolcusu bunlara benzer daha nice mazeretlerle kendi sonsuzluk kapısını ha bire kapatıp durur. Kapı kapandıkça daralır ve ortam dört duvar bir zindana döner o andan sonra insan ha bire yön ezberler. Zamanı baş tacı yapar, yolu yokuş yapar ve yürüdüğü, yol aldığını sanır.

Bir düşün, insan olarak sen kendi oluşturduğun sayını saymaya başlıyorsun: bir, iki, üç diye başlıyorsun, milyonlar, milyarlar, geçiyorsun, trilyonlar, katrilyonlar aşıyorsun sonunda bu böyle sonsuzlarca gider diyor ve güya kendini ilim deryasında sağlama alıyorsun. Hatta şunu da ekliyorsun: Bu artı sonsuza

Peki: Bir de bir ile iki arasını da bir say, o arada ne var diye sorulduğundan ve: bir virgül bir, bir virgül iki, bir virgül üç diye saymaya başlandığında ve ikiye bir türlü varılamadığı görüldüğünde bir ile iki arasında da sonsuz olduğu anlaşıldığında ne ya-

pıyor o aciz insan yine ilme sığınıp pes ediyor.

Bir de zerreden- küreye meselesi giden sonsuz sayılardı, bir de aynı şekilde bunun bir de eksi sonsuzu vardır. Uzun zaman atoma varılamadı. Varıldı lakin “aman atom parçalanamaz” dendi. Nihayet atomu parçaladılar. Eyvallah. Ancak zerrenin daha zerresinin daha zerresi bizi nereye götürür. Zerrenin içinde de mi bir sonsuzluk var yoksa? Ya kürenin ötelere doğru akıl almaz bir şekilde sonsuzlara uzayışı.

Düşünecek, arayacak çok yolumuz var çok. Bir de buna, var mısırmız “ruh”u da katalım.

Yok onu katmayalım, o zaten Kur’an’da belirlenmiş: “Sana ruh hakkında soru soruyorlar, de ki: Ruh Rabbimin bileceği bir şeydir. Size ancak az bilgi verilmiştir.” Bu tabii ki o her şeyi menfaatine doğru yontan insanın da çok işine gelmiştir. O hale gelmiştir ki hatta ruh ile ilgili araştırma yapmak günah bile sayılmıştır. Hâlbuki dikkatle incelenince görülecek ki: “Size ancak az bilgi verilmiştir,” ifadesi kullanılıyor.

Yani bilgi verilmiştir ancak az verilmiştir. Peki, ey insanlık Allah’ın Kur’an’da dediği o “az bilgi” ya senin yüz kâinatın kadarsa. Sen işine geleni çok iyi alıp inceleyip evirip çevirip kendine yontmayı çok iyi biliyorsun. Çünkü ruh öyle bir şey değil. Eğer ruh ilminin derinliğine gidilirse bu yol zerre menfaat kaldırmaz ve yol mutlaka Hakk’a, hakikate, nihayetinde Allah’a çıkaraktır. Bu da o güzelim cennetten

kovulmuş hırs küpü insanın işine gelmeyecektir.

Tüm mesele budur. Bakın biz bunu dedikten sonra da: “Ama, fakat, lakin, yav, of, mof” diyeceklerdir, bizi de çok bilmişlikle suçlayacaklardır. Bu, bugün “ilim ehli” diye hava atan büyük çoğunluğun işine hiç gelmeyecektir... Çünkü onlar hür iradeleri ile yürümeyi çoktan unutmuş ve siyasi otoritelerin kuklası olarak yürümeyi makbul bir meslek haline çoktan getirmişlerdir.

Bizim yapacağımız taviz vermeden Hakk’ı hakikati ortaya çıkarmak ve insanlığı sağlıklı düşünmeye sevk edebilmektir. İnsan, ilk yaratılırken bile düşünen ve hür iradesi ile yorumlayabilen, yürüyebilen varlıktı. Cennetten kovulmuşluğu o hür iradesini yanlış kullandığından değil miydi?

İlk insandan buyana binlerce yıl geçti. Her şeyi aşabildiler de şu menfaatlerini, ihtiraslarını, egolarını bir türlü aşamadılar. Hatta bu konuda korkunç teşkilatlanmalar yaparak samimi olanların yaşama haklarını ellerinden aldılar. Bizim haykırışımız işte tam buradan başlamalı.

İyiler, Hak- hakikat üzere yürüyenler daha güçlü teşkilatlanmalı, daha sağlam ayağa kalkmalı bu menfaat sürüsünü etkisiz hale getirmeli. Bunun için hemen her şeye sahip çıkmalı: ilme, iradeye, fikre, zikre, akla, gönle, ruha, maddi ve manevi tüm değerlere. Doğaya, tüm canlılara. Zerreden küreye her şeye...

EVLER...

Eşyanın ruhu var mıdır bilinmez; ama zannediyorum onlar da bizim gibidirler. Galiba ruhlarında (içlerinde) barındırdıklarıyla neşelenirler, hüzünlenirler, insanları bağırklarına basarlar bir ana şefkatiyle kollar ve korurlar. Aslında her şeyimize şahit olurlar; güzel anılarımıza hayatımıza dair her ne varsa.

Ev sözcüğü şüphesiz mimariye ait bir terim; ancak mimariden çok sosyolojinin yahut psikolojinin bir parçası olmayı hak ediyor gibi. Bizi koruyan, saklayan, sırlarımızı açığa vurmayan, bizi ele vermeyen, dilsiz ama üzerimize titreyen mekânların elbette bir ruhu olmalı ki insanlar üzerinde bu kadar tesir ve iz bırakmış olsunlar. Galiba bu bakımdan psikolojinin bir parçası olmayı hak ediyor. Böyle olduğu içindir ki onlar için yüz yıl boyu çok şeyler söylendi, yazıldı.

Bütün medeniyetlerde ev, daha geniş ifadeyle mimari hep ön sıralarda yer aldı. Dev sütunlar üzerine inşa edilmiş devasa yapılar, güç ve ihtişam göstergesi oldular. İçinde yaşadıkları, yapıldıkları dönemler de dahi hep hayranlık uyandırdılar. Hatta kendilerinden sonra gelen nesilleri bile hayran bıraktılar. Bir bakıma kendi dönemlerinin yaşam koşullarını kendilerinden sonrakilere net bir şekilde anlattılar susarak. Hayran olmamak elde değil, susarak, yüksek sesle konuşmak.

“İnsanlar yüzyıllar yılı evler yaptılar. İrili ufaklı, birbirinden farklı, Ahşap evler, kagir evler yaptılar. Doğup ölenleri oldu, gelip gidenleri oldu, Evlerin içi devir devir değişti Evlerin dışı pencere, duvar.”

(B. Necatigil)

Kafamızda ve yüreğimizde iz bırakan bütün medeniyetleri gözümüzün önüne getirdiğimizde göreceğiz ki bu medeniyetler, olumlu veya olumsuz mimarilerinin etkilerini toplum üzerinde göstermektedirler. Olumsuz dedik; çünkü mimari yapıları, evleri yerle yeksan eden güçler, medeniyetler de bugün hafızamızdaki yerlerini aldılar; Ebreheler, Moğollar... Örnekleri çoğaltmak mümkün. Bir bakıma gücün göstergesi olarak hem yıkılmışlar hem de yapmışlardır. Gariptir ki her ikisi de iz bırakmıştır. Bu bağlamda İrem bağlarına, Fırat'ın kenarında yakın zamanda gün yüzüne çıkan Zeuma'ya, Efes antik şehrine, Aspendos kalıntılarına, Selçuklu ve Osmanlı mimarisine bakmak sanırım yeterli olacaktır.

Bugün Amerika Birleşik Devletlerinin tarihinin veya geçmişinin olmadığından bahsederler; çünkü mimari yapısının gerilere gitmediğini hepimiz bilmekteyiz. Demek ki tarih bilincinin veya geçmişinin oluşmasındaki en önemli etkenlerden biridir mimari.

Evler veya mimari unsurlar bir nevi geçmişle gelecek arasında konuşan bir tarih gibidir. Ve her dönemde de gücün ve ihtişamın göstergesi olmuşlardır. Bizler bir ülkenin, bir şehrin dahası bir insanın maddi ve manevi gücünü anlamak için evlerine (evine) bakıyor ve bir kanaat sahibi oluyoruz. Bugün Orta Afrika Kıtası'nda, Afganistan'da gördüklerimiz bizi hüzne sevk ediyor. Sadece hüzne mi sevk ediyor tabii ki değil, onların maddi yaşamlarına dair her şeyi de okuyoruz. Aslında bu okumada bize yardımcı olan tek unsur o insanların görüntülerinden ziyade yaşadıkları çevrelerin ve mekânların bize anlattıklarıdır şüphesiz.

Bir şehre girdiğimizde büyülenir ve etkisinde kalırız. Bizi büyüleyen doğası değildir çoğu zaman; mimarisidir, yaşayan ve yaşanan bir kent olmasıdır zannımızca. Öyle olmasaydı, insanların çoğu kırsal alanlarda yaşardı. Bu gün hala insanlar güçlü olduklarını anlatmak için evlerini anlatır ve gösterirler.

“ Bizim ev iki oda, bir sofa
Ev sahibi ayda yetmiş lira alır.
Kapıda at nalından, sarımsaktan bir nazarlık
Önümüzde kaleler, arkası mezarlık.
Gün olur çoluk çocuğunla bir bakarsınız
Güzelim vaiz sokağında benim de
Ferah, aydınlık bir evim olur ...”

(Turgut Uyar)

İlk tanıştığımız insanların önce alacele adını, kimliğini (etiketini) nerde yaşadığını dahası hangi mahallede oturduğunu öğreniriz. Şunu kabul etmeliyiz ki bunu hepimiz yapıyoruz. Bütün bu gayretlerimiz aslında karşımızdaki kişinin ne kadar güçlü olduğunu anlamak çabasından kaynaklanıyor. Bu bağlamda kendimizi ve nerede durduğumuzu sorgulayabiliriz. Nerde durduğumuz derken, hangi değer yargılarına sahip olduğumuz anlamında.

Yazının girişinde evlerin de ruhu var mıdır demiştik. Çok doğru, evlerin dahası bütün eşyaların ruhu vardır kanaatindeyiz. Bunu nesnelerin üzerimizdeki olumlu, olumsuz etkilerinden anlarız sanıyorum. Giydiğimiz değişik renkteki elbiseler, gittiğimiz değişik mekânlar bizi mutlu veya mutsuz edebiliyor. Zaten bugün ilimde geldiğimiz nokta da bütün eşyanın atomlarının, moleküllerinin hareket halinde olduğunu bizlere göster-

mektedir.

Çocukken köye, dedemin yanına gittiğimde (bugün olduğu gibi) güzel yapılı, içinde insanların civil civil hareket halinde olduğu evlere hayran olurdum. Tabi bunun yanında sahipsiz, kimsesiz dahası ruhunu, sahiplerini kaybetmiş evler de beni hüzne sevk ederdi. Küçücük aklımla Onların ruhsuz olduklarını, sahipsiz, kimsesiz olduklarını anlar hüzünlenirdim. Galiba bu alışkanlığım hala devam ediyor. Beni her zaman perişan halde zar zor ayakta duran evler düşünceye sevk etmiştir. Bazen dakikalarca onları izler, dertlerine ortak olmak istemişimdir, çaresiz. Bunun yanında güçlülükte ayakta duran evlere de üzülürüm. Sıvaları dökülmüş, ahşapları çürümüş, boyaları solmuş evlerdir bunlar ve içlerinde kendileri gibi hayata, geleceğe ümitle, iştahla bakmayan insanlar (yaşlılar) barındırır çoğu zaman. Bunu anlamak zor değildir elbette; çünkü nefes aldıklarını hissedersiniz ve aldıkları nefeslerinde de ne kadar zorlandıklarını görür, hüzünlenirsiniz.

Burada P. Safa'nın 9. Hariciye Koğuşundaki hasta çocuğun (kahramanın) hastaneden çıkıp yaşadıkları mahalleye geldiğinde, mahalleyi tasvir edişi akla gelmekte, çünkü hasta çocuğumuz da her sene kemik ameliyatı olur ve ayakta zar zor durur. Kendiyle, evler arasında manevi bir bağ kurar; “Fakat eve gittim. Şehrin bir ucundan öbür ucuna. Kenar mahalleler. Birbirine ufunetli(iltihaplı) adaleler gibi geçmiş, yaşlanmış tahta evler. Her yağmurda, her küçük fırtınada sancılanan ve biraz daha eğrilip büğrülen bu evlerin önünden her geçişimde, çoğunun ayrı ayrı maceralarını takip ederdim.

Kiminin kaplamaları biraz daha kararmıştır, kiminin şahnişini biraz daha yumrulmuştur, kimi biraz daha öne eğilmiş, kimi biraz daha çömelmiştir ve hepsi hastadır, onları seviyorum; çünkü onlarda kendimi buluyorum ve hepsi iki üç sene de bir ameliyat olmadıkça yaşayamazlar, onları çok seviyorum ve hepsi, rüzgârdan sancılandıkça ne kadar inilderler ve içlerinde ne aziz şeyler saklarlar, onları çok... çok seviyorum.” Buna mukabil aynı çocuk akrabalarının yanına (köşklerine) gittiğinde yaşam dolu olur ve hayata tutunur.

Hâsılı mekânların üzerimizdeki etkili bir bakıma yaşamımıza yön verecek ka-

dar güçlü dersek yanılmış olur muyuz bilmem. Atalarımız ne güzel demişler "dünyada mekân ahrette iman" diye. Sokakta yatıp kalkan insanlara acıdık ve evsiz, barksız insanlar dedik, onlar için. Hatta "ev alma komşu al" dedik. Ne garip bugün evli barklı olduk ama komşularımızı ve birçok değerimizi kaybettik. Son yüzyılda mimarimiz gelişirken sanki ruhunu kaybetti. Çok sahipli devasa binalar inşa ettik, ruhsuz fakat güzelliğine kapıldığımız bu beton yığınlarına sevdalandık hırslımızla. Üstad N. Fazıl'ın dili ve yüreğiyle;

Ahşap ev; camlarından kızıl biberler sarkan!
Arsız gökdelenlerle çevrilmiş önün arkan!
Kefensiz bir cenaze, çırılçıplak, ortada...
Garanti yok sen gibi faniye sigorta da!
Eskiden ne güzeldin; evdin, köşktün, yalıydın!
Madden kaç para eder, sen bir remz olmalıydın!
Seni yiyip bitiren, kırk katlı ejder oldu;
Komşuluk mana ve ruh ne varsa heder oldu;
Bir yeni nesil geldi, üst üste binenlerden;
Göge çıkayım derken boşluğa inenlerden...
Evim, evim, vah evim, gönül bucağı evim!
Tadım, rengim, ışığım, anne kucağı evim!"

Evet devasa binalar, içini ruhunu görmediğimiz binalar inşa ettik. Daha önceki dönemlerde yapılan evlere, konaklara baktığımızda sahiplerinin özelliklerini görmemiz mümkündü. Oda sayısına, avlusuna, avlu duvarına kadar hâsılı nereye ne kondurulmuşsa hepsinin bir izi, bir anlamı vardı sahipleri için ve sahipleriyle ruh ve beden gibiydiler. Bugün aynı şeyleri söylemek mümkün mü? Genel olarak şüphesiz sıra dışı mekânlar inşa edilmekte; ancak bugünün mimarisi ruhsuz ve manasız mekânlar halindeler sanki.

Evleri yüksek kurdular
Önlerine uzun balkon
Sular aşağıda kaldı
Aşağıda kaldı ağaçlar.
Evleri yüksek kurdular
On bin basamak merdiven

Hiç kimse, dahası birçok mimar, mekânların, içinde yaşayacakların psikolojisini, ruhunu hesaba katmıyor. İstatistikler insanların, en az on yılda bir ev değiştirdiklerini söylüyor. Şayet bu değiştirdiğimiz evlerin ruhları olsaydı, bu evler, bizden bir parça olsalardı, böyle kolayca onları terk edebilir miydik?

Galiba kazandıkça kaybediyoruz. Bu sıkıntımız, edebî metinlere baktığımızda sanki yeni değil ve bu durumdan her dönemde şikâyet edilmiş gibi. Burada Mehmet Rauf'un Karanfil ve Yasemin romanındaki mekanlarla ilgili eleştirel tespitini hatırlamakta fayda var: "...Ne pencerelerde, ne merdivenlerde naçiz bir hüsn endişesi olmadığı gibi, (...) Esasen bütün İstanbul evleri tek bir kafanın zevksiz dimağının mahsulü olmak üzere yapılmış çergelerden başka bir şey miydi?" (KY: 216)

Üstad Sezai Karakoç Balkon şirinde, bu hali (ironik bir şekilde)çok güzel anlatmakta;

Çocuk düşerse ölür çünkü balkon
Ölümün cesur körfezidir evlerde
Yüzünde son gülümseme kaybolurken çocukların
Anneler anneler elleri balkonların demirinde
İçimde ve evlerde balkon
Bir tabut kadar yer tutar
Çamaşırlarınızı asarsınız hazır kefen
Şezlongunuza uzanın ölü
Gelecek zamanlarda
Ölüleri balkonlara gömecekler
İnsan rahat etmeyecek
Öldükten sonra da
Bana sormayın böyle nereye
Koşa koşa gidiyorum
Alnından öpmeye gidiyorum
Evleri balkonsuz yapan mimarları

Sezai KARAKOÇ

Hâsılı hep kazandığımızı sandıkça kaybettik ve kaybetmeye de mahkûmuz. Bu evler kimin, mülk kimin, evim var diye sevinenler, evim yok diye üzülenler nerde? Yine geldik bizim Yunus'un durduğu yere:

Mal sahibi, mülk sahibi,
Hani bunun ilk sahibi?
Mal da yalan, mülk de yalan,
Var biraz da sen oyalan!

Ümit ediyoruz kaybettiklerimizi yenisinden kazanır ve madde ile mananı birlik-teliğini, bir saadetin şarkısını mırıldanır gibi yeniden mırıldanırız. Selam ve dua ile...

❖ *Ali AVGIN* ❖

SALKIM SÖĞÜT RÖPORTAJLARI - 1

Eğitimci - Yazar
AHMET YÜZEROĞLU İLE SÖYLEŞİ

“ŞİMDİKİ GENÇLİĞE DAHA UMUTLA BAKIYORUM”

SORU: Bize kısaca kendinizden bahsedebilir misiniz?

CEVAP: 1945 yılında Kahramanmaraş'ta doğdum. İlkokulu Abarabaşı'nda İnönü İlkokulunda okudum. Çok efsane bir başşöğretmenimiz vardı. Namına Buzbaba derlerdi. Ortaokulu hemen üst tarafta İt Tepesi dediğimiz yerdeki Kahramanmaraş Merkez Orta Okulu'nda Lise tahsilimi ise şimdiki Yedi Güzel Adam Müzesinin olduğu taş binada okudum. Zaten o zamanlar Maraş'ta bir ortaokul, bir de lise vardı. Yüksek tahsilimi ise, 1966 yılında Ankara'da Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde tamamladım.

SORU: Edebiyata olan ilginiz nasıl başladı?

CEVAP: Babamın ahırda sakladığı bir sandığı vardı. Sandıkta 1924 de basılmış o yıllardan liselerde okutulan bir edebiyat kitabı vardı, nerden eline geçmişse, bize kış gecelerinde, gaz lambasının ışığı altında o kitaptan, Tevfik Fikret'ten Mehmet Akif'ten şiirler okurdum. 1950 li yılların başı. Kendisi de aynı zamanda çok güzel. Osmanlıca yazı yazan biriydi. Olur ya bir devlet dairesine girebilir miyim ümidiyle; dilekçe nasıl yazılır, mektup nasıl yazılır, tıpkı bugünün kompozisyon dersi gibi. Onun bu defterine bayılırdım. Mürekkebin aktarıyeden alır, özenerek yazardı. Ne bir silinti ne bir akıntı olmazdı. O yıllar-

da çok defter de bulunmazdı ya. Zaman zaman ben de o defterin boş sayfalarına gizli gizli bir şeyler karalardım. İhtimaldir edebiyata olan ilgim biraz babamdan geçti sanırım.

SORU: Sizin iyi bir Necip Fazıl hayranı olduğunuzu biliyoruz. Üstatla ilgili hatıralarınızdan biraz bahsedebilir misiniz?

CEVAP: Öğrencilik yıllarımda Necip Fazıl'ın konuştuğu Osmanlıca kelimeleri anlamasam da onun konuşmalarına hayrandım. O, sanki bir çağlayandı, biz de o çağlayanın içinde kendimizi kaybetmiş gibi huzur bulurdu. Necip Fazıl 1960'lı yıllarda Maraş'a konferans vermeye gelmişti. Her konferansı üç dört saat sürerdi. Konuşma esnasında arada bir 10-15 dakika ara verirdi. O boşlukta önüne bir kahve getirirler, sigarasını yakar, şöyle bir tüttürdü. Konferansa gelen halk onun bu doğal halini, suskunluğunu da sever, hiç kimse de kalkıp gitmezdi. Salonda oturacak yer de olmaz; oturduğumuz yer, tahtaları kırık, uyduruk eski sandalyeler, boşta kalan çivileri oturduğunuzda bir yerlerimize batardı. Zaten çok kimse konferansta ayakta dinlerdi. Bir defasında üstat konferansını bitirmiş, sahneden aşağıya inecekti. Salona birkaç basamak merdivenle iniliyordu. Konferanslarını ben her zaman en önde izlerdim. O zaman gençtim, liseye gidiyordum. Çekindiğim için üstada merdivenlerden inerken benle beraber koşuşturanlar arasında maalesef olamadım. Üstadın omzumdan tutup sahneden aşağıya inmesini o kadar çok arzu ederdim ki olmadı, hâlâ üzüldüm. Yine bir başka konferansını Yıldız Sineması'nda yapmış, çok güzel konuşmuştu. Konferans gece saat 11-12'ye kadar sürdü. Konferans bitiminde, aradılar taradılar üstadı otele bırakacak çevrede bir taksi bulamadılar. O zamanlar kimse de araba yoktu ki. Bu defa yürüyüş korteji gibi Necip Fazıl önde, sevenleri arkasında otele kadar yürüdü. Ben de peşlerine takıldım. Üstat dört-beş saat konuştuğu halde yürüyorken hâlâ bir şeyler anlatıyordu. Öyle güzel şeylerden bahsediyordu ki bayılıyordum. Allah ona öyle bir yetenek vermişti ki; sanki gökteki yıldızları elindeki kementle tutup tutup aşağıya indiriyordu. Öylesine güzel Türkçe konuşurdu. Uzunca bir yürüyüşten sonra Ulu Camii'nin

karşısında Konak Otel'i'ne kadar geldik. Üstat orada kalıyormuş. Otel üç katlıydı. O dönemde e Maraş'ın en gözde oteli ve en yüksek binasıydı. Önünden her geçmemde otelin katlarını bir, iki, sayardım üç diye. Onu öyle kendime bir adet edinmişim Otelin lobisine vardığımızda ben otelin içini ilk defa görüyordum. O zamana kadar toprak damlı evimizden başka bir yer görmemişiz ki! Üstat biraz da orada konuştu. Merhum dışçı Mehmet Sandaloğlu, Necip Fazıl'a mihmandarlık ediyordu. Sandaloğlu Ağabey bize dönüp: "Gençler, üstat yoruldu. İstirahate çekilecek. Sormak istediğiniz bir şey varsa söyleyin, yoksa dağılın!" Dedi. Ben nasıl yaptım onu bilmiyorum. Sesim kırk düğüm ola ola üstada yaklaştım. O yıllarda Behçet Necatigil'in bir "isimler Sözlüğü" vardı. Orada üstatla ilgili bir cümlesinde şunları yazmıştı: "Necip Fazıl Öyle bir tren lokomotif ki rayından çıkmış hâlâ gidiyor" şeklinde bir sözdü. Yani ona göre Necip Fazıl "Kendisini diri diri mezara gömmüş" biriymiş... Necip Fazıl gerçekten muazzam bir şairdi Bilhassa gençlik dönemi şairliğinde "Kaldırımlar" şiiriyle büyük sükse yapmıştı. Herkes ona bayılıyordu. Gerçekten de Türkçemizin hece ölçülerini kullanan nadide şairlerinden biriydi. Ben cesaretimi toplayarak üstada yaklaştım: "Behçet Necatigil sizin için, kendini diri diri mezara gömdü diyor, buna ne dersiniz üstadım?" Dediğimde, Necip Fazıl yorgunluğundan mı nedir, sorumun cevabını tek cümleyle verdi. Bana döndü, o bilindik heybetli sesiyle: "Onun cevabını da sen vereceksin!" Dedi. Bu söz bana yetmişti. Ömrüm oldukça bununla hep gurur duyarım.

SORU: O yıllarda Kahramanmaraş'ın edebiyat dünyasında kimler vardı?

CEVAP: Edebiyat lokomotifinin ateşçisi Necip Fazıl'dı. Ondan sonra peşine takılanlar, onun öncülüğünde yollarına devam etti. Maraş'ın tanınması açısından bir de Faruk Nafiz Çamlıbel in Han duvarları şiiri vardı. O şiirdeki "Maraşlı Şeyhoğlu Satılmışım ben" mısrası Maraş' günde me taşıymıştı. O şiirden önce Maraş'ı dışarıda pek bilen yoktu. İşte, Maraş'tan biri askere gittiğinde, o şiiri kastederek, sen Şeyhoğlu musun? Derlerdi. Siz de bunun romanını yazdınız, çok da takdir ettim.

Sizin romanınızda bu manada yeni bir kıvılcım oldu. Yine bir gün hiç unutamıyorum. Üstat kale dibindeki sinemada konusu yor, kendine yapılan haksızlıklardan bahsediyordu. Dedi ki: "İstanbul'da hırsıza, yankesiciye, uğursuza, herkese ev verilir ama ben İstanbul'da tek odalı bir ev ararım bulamam. Çünkü benim adım Necip Fazıl!" Üstada sunulan bu durumdan ötürü, bizler de üstada sevgimizi açık açık ifade edemezdik, gizlerdik. Yani gerici, yobaz damgası yemekten kor kardık. Duygularımızı içten içe bir koza gibi örmeye başladık. Necip Fazıl'ın çıkardığı "Büyük Doğu" dergisiyle ilk tanışmıştım. Kapağındaki ilk cümlesi hâlâ hatırımda. Diyordu ki: "Kör bir kuyunun dibindeyiz. Gökyüzü tepemizde nikel 25 kuruş kadar ufacak görünüyor. Ve belimizdeki kemeri-mizden başka hiçbir kurtuluş çaremiz de yok!" Bu söz o kadar etkilemişti ki beni, böyle cümlelere bayılırdım.

SORU: Merhum Erdem Bayazıt'la da arkadaşlığınızı biliyoruz. Birazda ondan bahseder misiniz?

CEVAP: Erdem Bayazıt ile 1966-1967 de Ankara'da Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde aynı sınıftaydık. Birinci sınıfı beraber okuduk, aynı sırada oturduk. Hatta bir seferinde sınıfta benim uzaktan portremini çizmişti, güzel de çizmişti. Yakın zamana kadar o resmi gözüm gibi saklıyordum ama şimdi hangi kitabın arasında kaldı kim bilir.

Erdem beyde ressamlık var mıydı? Vardı. Genellikle şairlerde bu estetik duygusu olur. Birinci sınıfı beraber okuduk. Kendisi daha önce İstanbul'da hukuk fakültesinin ikinci ya da üçüncü sınıfından ayrılmış, askere gidip gelmişti. Bize göre 6-7 yıllık arada kaybı vardı. Çok suskun dururdu. Akşam bölümünde okurduk. Beraber Sıhhiye'ye kadar yürür, oradan evine geçerdi. Ben yolda yürürken kendisini hep iki üç adım geriden takip ederdim. Her zaman kafasında bir şiir uğraşısı olurdu. O yüzden hiç rahatsız etmek istemezdim. Arkasından kendini bir gölge gibi takip ederdim. Bazen elinde bir defter, bir kurşun kalem, okulun kütüphanesinde تنها bir köşeye çekilir, orada şiirlerini yazardı.

SORU: Sizin zamanınızdaki gençlerle, şim-

diki gençlerin edebiyat merakını karşılaştırır mısınız?

CEVAP: Gençler idealist oluyorlar, içleri dışları pırıl pırıl, pas tutmuş hiçbir tarafları yok. Genel olarak gençlik böyle. Ama biz gençliğimize en baştan beri yön verememişiz, bu kendi tespitim. Enerji var, güzellik var, her şey var ama o gençlerin önüne düşüp yol gösterenimiz, hedef gösterenimiz yok. Gençliği kendi hâline bırakmış, bir tarafa çekilmişiz. Yakup Kadri'nin Yaban romanında Türk aydınını eleştirdiği gibi; "Anadolu köylüsünün bir ruhu vardı sen onu görmedin bilmedin, hiçbir yerde tanımadın, şimdi gelmişsin sen onu eleştiriyorsun" dediği gibi. Biz de gençlerimize sahip çıkamamışız, yön verememişiz. Ben bunu 1950'li yılların Maras'ı için söylüyorum. Bilhassa Mağralı, Devecili'nin gençleri sapan dövüşlerinde sanki mahalle kulüpleri gibi başı çekerlerdi. Mahalle baskınları, sapan dövüşleri yaparlar kafa göz kırarlardı. Yani bu gençlerimizin emekleri, enerjileri bir dönem bu şekilde zayi oldu. Sonra altmış ihtilâlinde, sonraki yıllarda, yetmiş seksenlerde gençlerimizi sağ sol diye ayırıp, o güzelim gençleri birbirine kırdırdılar. Bir dönem de gençlik böyle heba oldu.

Açık konuşmak gerekirse, ben şimdiki gençliğe eskiye göre daha umutla bakıyorum. Çünkü şu anda her ilimizde birden çok üniversite var. Buna rağmen şeytanın kulağına kurşun, üniversitelerimizde sağ sol çatışması yok. O eski ürpertici haberlere çok şükür şimdilerde rast gelmiyoruz. Kızlarımız taze güç olarak toplum hayatına girmeye başladı. Bu da bana umut veriyor. Beğenmediğimiz yönler elbet var. O da teknolojinin çilgün cazibesi. Gençlerin her birini bir tarafa savuruyor. Cep telefonları çıktı. Okullarda bu telefon çocukların yanında olacak mı olmayacak mı? Kimi diyor ki evi uzak olanlar aileleriyle görüşecekler kullanabilir; kimi de diyor ki derste mesajlaşıyorlar, dikkatleri dağılıyor. Bir türlü bu konu çözülmedi. Yetişkin olarak bizler o çocuklara örnek olacak mı olmayacak mı? Kimi diyor ki evi uzak olanlar aileleriyle görüşecekler kullanabilir; kimi de diyor ki derste mesajlaşıyorlar, dikkatleri dağıtıyor. Bir türlü bu konu çözülmedi. Yetişkin olarak bizler o çocuklara örnek olamasak da ben bugünü daha güzel görüyorum.

SORU: Sizin yetiştirdiğiniz emek verdiğiniz öğrencilerden de şair yazar olanlar var mı?

CEVAP: Bir Mevlana İdris'imiz vardı Allah rahmet eylesin. 1981 yılında Maraş olayları olmuş. O yıllarda benim öğretmenlik yaptığım okul, Ticaret Lisesi'nde öğrenci olayları çok olurdu. Ben bir dönem İmam Hatip Okuluna geçtim orada derslere girdim. Mevlana İdris'i öğrenci olarak orada tanıdım. Öğrencilik yıllarındaki Mevlana İdris'in bize biraz anlatır mısınız? Mini minnacık bir çocuktuk. En ön sırada otururdu. Sınıflar o zaman çok kalabalıktı en az 50-60 öğrenci olurdu. Kompozisyon derslerinde öğrencilerime, kurşun kalemle yazmalarını, yanlış yazarlarsa silme imkânlarının olacağını söyledim ama İdris buna pek uymazdı, çoğu zaman sabit kalem kullanırdı. Kompozisyon dersleri çok önemliydi, neden kaldırdıklarını bir türlü anlamıyorum. Öğrencileri tanımak için bundan daha iyi bir ders bilemiyorum. Bu derste hazırlanan kompozisyonlar sayesinde ilerde kimin ne olacağını rahatlıkla tahmin edebiliyorsunuz. Kompozisyon yazılıklarını okumaya ruh halimin en iyi olduğu zamanlarda otururdum. Etki altında kalmamak için yazılı kâğıtlarının isim bölümünü kapatır ve sıra ile okurdum. Bir gün yine kompozisyon yazılıklarını okumaya başladım. Yalnız okurken altlarda yeşil mürekkep kalemle yazılmış bir kâğıt dikkatimi çekti. Adaletsizlik olmasın diye sırayı bozmayıp kâğıtları toparlayıp okumaya devam ettim. Sıra o kâğıda geldiğinde bir baktım, inci tanesi gibi yazılmış bir kompozisyon. Okudum, okudum, bir daha okudum. Dördüncü defa kıskanarak okudum. Not vereceğim, eksik nokta arıyorum. İmlâda, cümle düşüklüğünde, noktalamada? Bulamadım. Not verdikten sonra ismi açıp baktım; o ürkek ceylan bakışlı bizim İdris'miş. Ondan sonra bu çocukla daha yakından ilgilendim. Evimize ziyarete gelmişti. Necip Fazıl'ın "Bab-ı Ali" kitabını yeni almıştım. O kitabın içine birkaç cümle yazarak kendisine takdim ettim. Mevlana İdris'in azıcık da olsa dersine girdim. Onu tanımam, onu ilk keşfetmem benim gururum oldu. Çok iyi bir şair ve yazardı. Dergicilik işine de girmişti. Biliyorsunuz dergicilik çok ağır bir uğraş. En son "ÇETO" adın-

da bir dergi çıkarmıştı. Dergide hocası olarak bana yer vermişti. Orada birkaç yazım çıktı. Hastalık derecesinde yoğun faaliyetleri vardı; o dergilerin hazırlanması, edebi etkinlikleri hayata geçirilmesi, yazmak, üretmek onu çok yordu sanırım. Çok genç yaşta vefat etti. Allah rahmet eylesin. Mevlana İdris'in "Ne Olur" adlı çok güzel bir şiiri vardı. Bu şiiri her girdiğim sınıfta, ezberimden, ağlamaklı titrek sesimle okurdum. Onu anmak adına size de okuyayım:

"Ne Olur
Beni yağmurlara sarıp götürün
Kuşların dua ettiği yüksekliğe götürün
Çocukları bekleyen annelere götürün
Götürün beni menekşelerin evine
Götürün resmimin ilk günlerine
Ne olur
Götürün beni
Beni bir daha getirmeyin."

SORU: Edebi birikimlerinizi, hatıralarınızı kitaplaştırmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP: Ne yalan söylüyorum çocukluğumdan beri hiçbir şey istemedim. Hep dualarımda ben de bir şeyler yazayım diye çok isterdim. Namazlarımda yalvarırdım. Allah'ım biraz para ver de kitap alayım, diye. Fakat şunu anladım, bir insan kendini bir noktaya odaklamalıymış. At gözlüğü takar gibi sağını solunu görmeyecekmiş. İnsanın tek hedefi o olacaktı. Ben biraz aylaktım galiba. Bu konuda da maa- lesef bir şeyler yapamadım. Olur İnşallah.

SORU: Hocam bize zaman ayırdığınız ve bu güzel sohbet için size çok teşekkür ediyoruz. Son olarak bir mesajınız olur mu?

CEVAP: Ben teşekkür ediyorum. Beni bu Ziyaretinizle ihya ettiniz. Gençlerimize diyeceğim tek şey; özlerinden kopmasınlar, çok kitap okusunlar ve okuduklarını yorumlamaya çalışsınlar.

Bu güzel sohbet için bizler de size teşekkür ediyor, Allah'tan hayırlı, huzurlu, sağlıklı ömürler geçirmenizi niyaz ediyoruz, Sağ olun efendim.